

LOPPURAPORTTI

Maanlaajuinen maitopiiri – Imetystukipuhelin kaikkien ulottuville -projektin tavoite oli, ettei kenenkään tarvitsisi enää sanoa imetysasioistaan: "Ei ollut ketään kenelle kertoa, ei ketään keneltä kysyä."

Tilanne Suomessa on ollut lohduton. Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi tammikuussa 2006 selvityksen *Äitiys- ja lastenneuvolatyö Suomessa 2005:22*. Sen mukaan vain 32 % äitiys- ja lastenneuvolatyötä tekevästä terveydenhoitajista on saanut imetysohjaajan koulutuksen (s. 91). Koulutus kestää 18–20 tuntia. Joissakin terveydenhoito-oppilaitoksissa kurssia ei järjestetä lainkaan.

Yhdistyksemme kokemus on, että äitien saama neuvolaohjaus kuuluu usein "näin minä oman vauvani ruokin ja aivan hyvin se kasvoi". Tämä näkemyksemme, että ohjaus kärsii tietotaidon puutteesta, vahvistui STM:n selvityksestä. Selvitys selittää myös sen, miksi monet äidit soittavat Imetystukipuhelimeen, koska neuvolaterveydenhoitaja ei osannut auttaa tai koska synnytysairaalassa eri henkilöt neuvovat ristiin. Imetystukipuhelimessa päivystää aina vähintään 60 tunnin koulutuksen suorittanut imetystukiäiti.

Äideillä ja vauvoilla tulee olla oikeus tutkittuun tietoon perustuvaan ravitsemusohjaukseen. Vastasyntyneiden ravitsemusohjaus ei saa olla sattumanvaraisesti osoitteen perusteella määräytyvän neuvolaterveydenhoitajan oman imetyskokemuksen varassa. Hyvät – vaikka vähäisetkin – imetyskokemukset vahvistavat äitiä äitiydessään ja luovat pohjaa hyvälle itseluottamukselle vanhempana ja puolisona.

PROJEKTIN TULOKSET

Projektin selkein tulos on, että Imetystukipuhelin on palvelu, jota todella tarvitaan ja kysytään. Tilastoituja imetystukikontakteja oli vuonna 2006 yhteensä 3687 kappaletta. Näistä Imetystukipuhelin vastasi 1264 puheluun. Lisäksi imetystukiäidit ovat vastanneet omissa numeroissaan 564 imetystukipuheluun. Lisäksi vuoden 2006 aikana 28 eri imetystukiryhmää järjesti yhteensä 284 tapaamista, joihin osallistui 1786 äitiä ja 1582 lasta. Kotikäyntejä ryhmänvetäjät tekivät yhteensä 73 kertaa.

Yhdistyksen resurssit eivät riitä tilastoimaan sähköisen Imetystukilistan eikä yhdistyksen Maitolaituri-keskustelufoorumien imetystukea antavia vastauksia eivätkä imetystuen antajat halua laskea niitä itse. Koulutetut tukiäidit kirjoittavat näitä viestejä useita satoja vuodessa.

Imetystukipuhelimen toimintaa kannattaa kehittää yhä varmemmalle pohjalle. Huomasimme myös, että harrastajamaisesti pienellä piirillä aloitettu toiminta ei ole vielä kehityksensä lopussa, hyvä jos puolivälissä.

Erityinen haaste on päivystäjien saaminen, etenkin koska tällä hetkellä heiltä vaaditaan tavallista vapaaehtoistoimintaa suurempaa asiantuntemusta. Käytännössä ei ole mitään tahoa, joka ottaa vastaan vaikeat tapaukset (vrt. väliraporttimme viime vuodelta). Jatko-ohjaustahon löytäminen on yhdistyksen tärkeimpiä vaikutustehtäviä tulevaisuudessa.

Projekti osoitti myös, että tieto Imetystukipuhelimen olemassaolosta leviää äitiverkostoissa yhdistyksen taloudellisiin kehittämisresursseihin nähden liian nopeasti. Yhdistys on pidättäytynyt mainostamasta palvelua perheille, jotta kysyntä ei räjähtäisi käsiin.

Lainaus Vauva-lehdestä 4/2007 s. 21: *"Yritin soittaa imetystukipuhelimeen, mutta siellä oli aina vastaaja päällä. Resurssit ovat rajalliset, tukea antavat tavalliset äidit. Kun soittaa itku kurkussa, haluaisi tukea heti. Imetyksen tuella on kuitenkin tosi mahtavat nettisivut. Lähes kaikkiin ongelmiin löytyy vastaus – kun vaan olisi aikaa lukea."*

Päivystäjille katkerin palaute on viesti "yritin soittaa, mutta kukaan ei vastannut". Se saa päivystäjän tuntemaan kipeää riittämättömyyttä. Erityisen katkeralta on tuntunut, kun imetystukipuhelimet on ketjutettu toisiinsa väärin eikä päivystäjän puhelin soi. Tieto siitä, että teknisiä ratkaisuja on, mutta niihin ei ole ollut rahaa, suututtaa. Imetystukipuhelin-työryhmän raskain haaste on ollut kanavoida resurssiniukkuus ja hankaluudet tehokkaaksi toiminnaksi, jotta imetystuen merkitys ymmärrettäisiin yhteiskunnallisesti ja että myös terveydenhuollon eri yksiköt tukisivat imetystä.

Maanlaajuinen maitopiiri -projektin toiminta vuosina 2005-2006

Projekti Maanlaajuinen maitopiiri käynnistyi maaliskuun alussa 2005. RAY:n rahoitus 20.000 euroa oli budjetoitu kahdelletoista kuukaudelle. Vuoden 2005 lopulla saatiin häkellyttävä uutinen: Raha-automaattiyhdistys pudotti puhelimen avustuksen jo toisena vuotena puoleen entisestään. Tätä päätöstä ei saatu yrityksestä huolimatta muutettua, joten projektin oli sopeuduttava. Vapaaehtoiset, työntekijä ja Imetyksen tuki ry:n hallinto väsyivät ja turhautuivat: toiminnan kehittäminen koettiin välttämättömäksi, mutta aliresurssoituna kehittämisestä oli suurin into poissa. Työntekijä kuvasi tuntemuksiaan tammikuussa: *"Tuntuu, että pitäisi panna koko puhelin pakettiin ja sanoa päättäjille, että pitäkää itkevät äidit ja pitäkää surkeat imetysluvat hyvänäne"*.

Alkuvuotta leimasi myös työntekijän pitkä sairausloma ja vain osaksi aikaa rahoitettu sijainen.

Kevään suuri ponnistus oli laatia raportti Imetystukipuhelimen toiminnasta 2005. Raportti kirjoitettiin Raha-automaattiyhdistykselle vuosiraportin (30.4.) liitteeksi, mutta sen merkitys on laajempi: Siinä tarkastellaan puhelimen toimintaa, tunnettuutta, projektin kontakteja ja kokemuksia muiden lapsiperheiden parissa toimivien tahojen kanssa. Keskeisellä sijalla on analyysi vuonna 2005 Imetystukipuhelimeen tulleista puheluista (Imetyksen tuki ry 2006). Raportti muodostaa ehkä tähän asti laajimman katsauksen imetyksen tilaan, asenteisiin, ongelmiin ja näkyisiin Suomessa. Raportti selkeytti merkittävästi Imetyksen tuki ry:n omaa näkemystä imetystukityön haasteista ja tulevaisuudesta.

Raportin kirjoittivat Maarit Kuoppala ja Karla Loppi tukenaan vapaaehtoiset Hanna Graeffe, Krista Lagus, Päivi Maaranen, Anna Metsoila, Jaana Reinikka ja Pia Ruohotie. Raportin taittoi Riikka Martikainen. Raportti löytyy yhdistyksen internetsivuilta osoitteesta www.imetys.fi/itu/raportti.php. Raportista teetettiin kesäkuussa 30 liimasidottua kappaletta, joita on jaettu kertomaan, mitä imetystuen ruohonjuuritasolla koetaan.

Turhautuminen vaikeasta taloudellisesta tilanteesta saatiin osin purettua Imetystukipuhelin 2005 -raporttiin. Loppuvuoden tunnelma oli toiveikkaampi. Imetystuen kysynnästä kertovat tilastot osoittavat äitien ja perheiden selkeään imetystuen tarpeen. On myös selvästi nähtävissä, että terveydenhuollon yksiköissä imetysasioita hoidetaan keskimäärin kehnosti, ja muutosta tarvitaan. Tätä vahvistaa STM:n selvitys 22:2005: Jokaisella äidillä on oikeus imetysohjaajakoulutetun terveydenhoitajan antamaan neuvontaan. Tilanne, että vain kolmanneksella on tämä koulutus, ei ole hyväksyttävää.

Imetyksen tuki ry:n yhteiskunnallisen vaikuttamisen työryhmän vapaaehtoiset kertoivat vuoden 2006 aikana Imetystukipuhelimen tilanteesta ja imetystuen merkityksestä perheille ja kansanterveydelle useille tahoille. Yhdistys löysi yhteistyökumppaneikseen Sexpo säätiön ja Mielenterveyden keskusliiton. Yhdistyksen kontaktit poliitikkoihin ja virkamiehiin, jotka tukevat yhdistyksemme tavoitteita, ovat vahvistuneet.

Projektin painopiste siirtyi loppuvuonna 2006 aiempaa enemmän Imetystukipuhelimen jatkorahoituksen järjestämiseen, yhteiskunnalliseen tiedottamiseen (vauvaperheille puhelimesta tiedottamisen sijaan) ja keskustelun herättämiseen. Puhelin on luonnollisesti toiminut koko ajan. Alkuvuoden ja kesän aikana vaivannut päivystäjäpula on helpottanut, kun loppukevästä ja alkusyksystä on aloittanut ryhmänvetäjäkoulutuksen ennätysmäärä kurssilaisia.

Puolitetuista resursseista huolimatta Imetystukipuhelimen vastausmäärä pysyi lähes ennallaan edelliseen ennätysvuoteen verrattuna (vuonna 2005 puheluita 1364 kpl, vuonna 2006 puheluita 1264 kpl). Muun kuin Imetystukipuhelimen kautta annettavan imetystuen kysyntä kasvoi, sillä osa imetystukipuheluista ohjautui ryhmänvetäjien yksityispuhelimiin. Imetystukiryhmien kävijämäärät kasvoivat ja imetystukilistan tilaajamäärä rikkoi 2000 rajan. Kokonaiskysyntä kasvoi edelliseen vuoteen nähden lähes tuhannella imetystukikontaktilla (tilastoituja yhteydenottoja 2705 kpl vuonna 2005 vrt. 3687 kontaktia vuonna 2006).

Tulevien vuosien yhtenä tavoitteena on vapaaehtoisten täydennyskoulutuksen, työnohjauksen ja kiittämisen järjestäminen. Tähän tulisi löytää tapoja ja resursseja ennen kuin vapaaehtoiset turhautuvat ja uupuvat.

Puhelimen toiminta tammi-joulukuussa 2006

Imetystukipuhelimen tekniikka

Imetystukipuhelin toimii numerossa 041 528 5582. Puhelin on tavallinen gsm-liittymä, josta on varattu-, ei-vastata- ja ei-verkossa -soitonsiirrot seuraavaan kännykkään. Tästä puhelimesta on vastaavat siirrot kolmanteen, neljänteen ja viidenteen kännykkään asti. Viimeisistä on soitonsiirrot vastaajaan, jossa äideille kerrotaan tilanteesta ja annetaan nettivinkkejä ja vapaaehtoisten päivystäjien henkilökohtaisia numeroita.

Yhdistys osti viidennen puhelinlaitteen keväällä 2006, ja sen jälkeen yhdistys sai lahjoituksen kuudennen imetystukipuhelimen hankkimiseksi. Kuusi puhelinta ei mahdu puhelunsiirtoketjuun. Koska gsm-verkon aikavalvonta katkaisee soittajan puhelun ennen kuin tämä päättyy kuudenteen puhelimeen tai puhelinvastaajaan, kutakin puhelinta pidetään pakkolomalla vuorollaan. Jokainen päivystäjä pitää puhelinta kotonaan hyväksi katsomansa ajan, yleensä joitakin viikkoja kerrallaan.

Gsm-verkon aikavalvonnan vuoksi pakkolomautettu yksi puhelin johtaa soitonsiirtojen uudelleenohjelmointiin noin kerran viikossa. Soitonsiirtojen ohjelmoinnissa on tehty virheitä, minkä vuoksi puhelu ei aina ole mennyt ketjun loppupään päivystäjälle, vaikka tämä olisi odottanut valmistautuneena saapuviin puheluihin. Virheet on usein havaittu vasta soittajapalautteista. Tämä loukkaa turhaan päivystäneitä tukiäitejä.

Ahdistavaa on ollut tieto siitä, että ongelman voisi helpohkosti ratkaista puhelinoperaattoreiden virtuaalivaihteratkaisuilla, mutta tähän ei viime vuonna ollut taloudellisia resursseja. Ongelma ratkaistaan Imetyksen kuumalinja -projektissa keväällä 2007.

Imetystukipuhelimen hallinto

Imetystukipuhelinta on johtanut Maanlaatuinen maitopiiri -projektin johtoryhmä. Johtoryhmässä toimivat vuonna 2006 Maarit Kuoppala (vastuuhenkilö), Katja Koskinen (asiantuntija) ja Karla Loppi (työntekijä).

Johtoryhmä käytti vuoden aikana runsaasti hyväksi katsomiensa tahojen asiantuntemusta. Tärkeimpinä pidetään suoria yhteyksiä Imetystukipuhelimen päivystäjiiin, nuoriin äiteihin sekä yhdistyksessä toimiviin ammattilaisiin. Johtoryhmätyöskentely on ollut vapaaehtoistyötä.

Johtoryhmä on ideoinut, valvonut ja toteuttanut Maanlaajuinen maitopiiri -projektin toimintaa. Tähän toimintaan on kuulunut mm. seuraavia tehtäviä: raportointi, rahoituksen hankkiminen, Imetystukipuhelimen taloudellisten resurssien turvaaminen, rahoituksen käytön suunnittelu ja valvonta, työntekijän työsuhteeseen liittyvistä asioista huolehtiminen, Imetystukipuhelimen resurssointi, vapaaehtoisten riittävyys ja jaksamisesta huolehtiminen, rahoituksen turvaaminen sekä Imetystukipuhelimesta tiedottaminen.

Projektin työntekijä on raportoinut tehtävistään ja niiden suorittamisesta yhdistyksen hallitukselle.

Imetystukipuhelimen päivystys

Imetystukipuhelinta on pitänyt vuonna 2006 kaksikymmentäyksi (21) eri vapaaehtoista:

Jaana Alastalo, Tanja Borodulin, Hanna Graeffe, Minttu Haapalainen, Minna Haataja, Tanja Kaipainen, Karla Loppi, Päivi Maaranen, Anna Metsoila, Minni Niemelä, Auli Nuojua, Meri Ovaskainen, Ruut Palviainen, Mirka Pesonen, Leena Pikkumäki, Jaana Reinikka, Pia Ruohotie, Salla Sailo, Eija Sinervä, Sanna-Mari Tonteri ja Elina Virtanen. Masentuneiden äitien tukihenkilönä on puhelimitse toiminut Pia Litmo. Heille kaikille suuret kiitokset!

Puhelinpäivystäjät ovat joko käyneet yhdistyksen ryhmänvetäjäkoulutuksen tai ovat sillä parhaillaan. Tällaisia henkilöitä on nyt yhteensä 51. Heistä osa pystyy pitämään puhelinta vain hyvin vähän tai ei ollenkaan tämänhetkessä elämäntilanteessaan, mutta päivystysvastuu on kuitenkin nyt jakautunut useammalle henkilölle kuin vielä alkuvuonna, mikä on ilahduttavaa.

Työntekijä kertoo pyydettäessä imetystukipuhelimesta päivystämisestä ryhmänvetäjäkursseilaisille. Tämä toteutui kahden meneillään olevan kurssin kohdalla, ja kolmas kurssivierailu toteutuu keväällä 2007.

"Ei saa kiinni!"

Kesälomakaudella yhdistys sai jonkin verran palautetta siitä, että puhelimeen ei vastata, vaikka soittaja on yrittänyt monta kertaa. Silloin syynä oli päivystäjien puute.

Alkusyksystä päivystäjien vastausmäärät kasvoivat. Syksyllä sama palaute jälleen lisääntyi. Tällä kertaa syynä on ollut todennäköisesti se, että puheluita on tullut entistä enemmän. Päivystäjät kertoivat, että kun puhelimen avaa – ainakin virka-aikaan – siihen tulee välittömästi useampia puheluita. Kun kaikki päällä olevat puhelimet (joita voi olla 1–5 kerrallaan) ovat varattuja, puhelu siirtyy vastaajaan. Soittaja voi luulla, että "kukaan ei koskaan vastaa".

Tilanne on hankala sikäli, että mitä enemmän puheluita tulee, sitä useampi mahdollinen päivystäjä kokee, ettei voi ottaa puhelinta, koska siinä päivystäminen on niin totaalista, eikä sitä *"raaski pitää pois päältä, kun tietää että soittaja riittäisi ja jos minä en vastaa, puhelut kaatuu sitten jollekin toiselle"*.

Imetyksen kuumalinja-projektissa harkitaan, millaisia säännöllisempiä päivystysaikakokeiluja kannattaa kokeilla (vrt. aiemmin Imetystukipuhelimen tekniikka). Tähän astihan päivystäjät ovat pitäneet puhelinta auki täysin haluamanaan aikana, eikä siitä ole tarvinnut sopia etukäteen. Ylhäältä määrättyjä päivystysaikoja on myös vastustettu. Tutkimme ratkaisuvaihtoehtoja, kun soitonsiirtoketjutus on korvattu virtuaalivaihteratkaisulla ja tästä on saatu päivystäjien käyttökokemuksia.

Puhelujen tilastointi

Puhelut on kirjattu entiseen malliin lomakkeilla kansioon, joka kulkee puhelimen mukana. Lomaketta haluttaisiin kehittää edelleen, jos sille vain löytyy resursseja. Se toimii kuitenkin nykyiselläänkin kohtalaisesti ja on melko vaivaton käyttää, mikä on tärkeää, jottei vapaaehtoisten taakkaan lisätä mitään työtä, jonka voi välttää.

Niukennetuilla resursseilla emme voineet tehdä puheluista sisältöanalyysiä viimevuotiseen tapaan.

Puhelumäärä säilyi puolitetuilla resursseilla lähes ennallaan. Imetystukipuhelimen numeroon soitetuista puheluista vastattiin 1264 kertaa.

Palaute, että Imetystukipuhelin ei vastaa, lisääntyi vuoden loppua kohti (ks. aiemmin).

Tiedotustoiminta

Projektin työntekijä (ja sairausloma-aikana sijainen) on käynyt noin kerran kuukaudessa kertomassa imetystukitoiminnasta HUS naistensairaalan imetysohjaajakoulutuksissa ja Helsingin kaupungin neuvolatyöntekijöille järjestetyssä koulutuksessa.

Yhdistyksen edustaja (kättilö Anna Taskinen) osallistui Kättilöpäiville Seinäjoella toukokuussa ja kertoi mm. Imetystukipuhelimen toiminnasta.

Imetyksen tuki ry ja Imetystukipuhelin osallistuivat Lapsi2006-messuille (Helsingin messukeskus 5.–7.5.) esitellen toimintaansa ja osallistuen ohjelmaan Uudenmaan kättilöyhdistyksen luentotilassa. Messujen yhteydessä painettiin imetystukipuhelinta mainostavia käyntikortteja. Käyntikortti osoittautui iloiseksi tavaksi kertoa palvelusta äideille (liite 1).

Projektin työntekijä piti Kajaanissa imetyskoulutuspäivänä (järjestäjä Silkkihapsi Ky) luennon Imetystukipuhelimesta: "Mitä Imetystukipuhelimessa puhutaan?".

Sovittu vierailu Päijät-Hämeen keskussairaalaan kertomaan synnytys- ja lapsivuodeosastojen työntekijöille Imetystukipuhelimesta peruuntui työntekijän sairausloman vuoksi. Synnytyssairaalavierailut ovat osoittautuneet hedelmälliseksi, sillä henkilökunta saa harvoin palautetta varhain kotiutuneilta perheiltä. Vierailuilla keskustelemme asiakkaiden eteen tulevista haasteista heidän lähdettyään sairaalasta, miten sairaalassa tehdyt valinnat näihin vaikuttavat, ja mitä työntekijät voivat kertoa asiakkailleen saatavilla olevasta tuesta. Valitettavasti budjetin pienuus on pakottanut karsimaan työntekijän matkustamisen minimiin.

Imetystukipuhelimesta ja yhdistyksestämme oli esillä esitestandi ja edustaja paikalla Neuvolapäivillä Espoossa 30.–31.10.

Yhdistykseltä pyydetään jatkuvasti edustajia esimerkiksi perhevalmennuksiin ja vauvakahviloihin. Tämä koetaan tärkeäksi toimintamuodoksi, mutta kaikkiin emme pysty vapaaehtoista edustajaa lähettämään. Usein vapaaehtoisen omien lasten hoitojärjestelyt tulevat esteeksi.

Imetystukipuhelimen viime vuoden soitoista ja avustuksen pienenemisestä laadittiin lehdistötiedote tammikuussa. Tiedote sai kohtalaisesti huomiota.

Projektin tuottamat lehtiset ovat liitteessä 2 ja löytyvät netistä osoitteesta <http://www.imetys.fi/itu/tietoa.php>.

Vapaaehtoisten jaksaminen, työnohjaus

Vapaaehtoisten puhelinpäivystäjien tärkein väylä jakaa kokemuksiaan ja hakea apua, tukea ja toisten näkemyksiä ovat Tukiäidit- ja Takamaito -postituslistat, joita käytetään paljon. Takamaito on myös paikka sopia konkreettisesti puhelinvuorojen vaihdosta ja muista käytännöistä.

Takamaito-listan välityksellä kaikilta puhelinta pitäneiltä kysyttiin keväällä 2005 kokemuksia, näkemyksiä, toiveita ja tulevaisuudenhaaveita, jotka vaikuttivat vuoden 2005 raporttiin sekä tulevien hankkeiden suunnitteluun. Karla Loppi teki kyselyn Imetystukipuhelimen päivystäjille sähköpostitse helmikuussa 2007 ja kokosi tulokset raporttiin "ME VASTAAMME – MEILLÄKÖ VASTUU? Imetystukipuhelimen vapaaehtoiset" (liite 3).

Helmikuussa järjestettiin Jyväskylässä kaikille Suomen imetystukiryhmänvetäjille avoin tapaaminen. Tapaamisissa Imetystukipuhelimen päivystäjät saavat vertaistukea: he kaikki ovat ryhmänvetäjäkoulutuksen käyneitä ja vetävät imetystukiryhmää tai osallistuvat sellaisen toimintaan.

Puhelinpäivystäjien – "takamaitolaisten" – omaa tapaamista ei kevään aikana järjestetty työntekijän sairausloman vuoksi. On myös pelättävissä, että päivystäjien on vaikea päästä tapaamiseen ympäri Suomea, jos yhdistys ei voi lainkaan korvata matkakuluja.

Yhdistyksen ryhmäyhteistyön työryhmä verkostuttaa imetystukiryhmiä ja -henkilöitä ja kehittää työkaluja vapaaehtoisille. Työryhmä järjesti syyskuun 10. päivä Vantaalla ryhmänvetäjien tapaamisen. Myös Imetystukipuhelimesta keskusteltiin avoimessa ja lämpimässä hengessä.

Vaikka vuoden alussa päätettiin, että vapaaehtoisten jaksamiseen ja työnohjaukseen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota, konkreettiset toimenpiteet ja ideat ovat jääneet vähiin resurssien – erityisesti vapaaehtoisten järjestäjien – puuttuessa.

Projektin talous

Edellisvuoteen nähden puolitetut resurssit johtivat vuonna 2006 siihen, että toimintaa supistettiin monelta osin. Monet kipeät kehittämiskohteet siirrettiin tuleville vuosille.

Imetystuen kasvanut kysyntä ja pelko palvelun jatkuvuudesta pakotti yhdistyksen budjetoimaan myös jäsenmaksujaan Maitopiiri-projektin turvaamiseksi.

Yksityiskohtaisemmat tiedot ovat Maanlaajuinen maitopiiri -projektin kustannuspaikkakohtaisessa tuloslaskelmassa.

Muuta

Maanlaajuinen maitopiiri -projekti sai kutsun tapaamiseen Lapsiasiavaltuutettu Maria Kaisa Aulalta. Lapsiasiavaltuutetun työ pohjaa Lapsen oikeuksien sopimukseen kuten Imetyksen tuki ry:nkin. Tapaamisessa lapsiasiavaltuutettu ymmärsi, että imetys todella on lapsen oikeus, jota yhteiskunnan tulee tukea. Konkreettisesti tämä näkyi myöhemmin hänen perhevapaa uudistusta koskevassa kannanotossaan, jossa Suomea kehoitettiin uudistuksen yhteydessä tarkistamaan kantansa kansainvälisen työjärjestö ILO:n äitiydensuojelukonventioihin, joissa huomioidaan työssäkäyville äideille mahdollisuus imetystaukoihin.

Projektin työntekijä osallistui 14.2. yhdistyksen edustajana Lastensuojelun keskusliiton järjestämään seminaariin Lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumisen seurannasta ja järjestöjen asemasta tässä prosessissa Suomessa. Imetyksen tuki ry tulee jatkossa olemaan mukana, kun järjestöt kertovat YK:lle näkemyksensä siitä, miten lasten oikeuksien sopimus toteutuu.

Projektin työntekijä kommentoi Stadia kätilökoulutuksen toivomuksesta opiskelijatyönä tehtyä täysimetysaiheista videota. Imetystukityötä tekevillä on hyvä käsitys siitä, millaisia ongelmia vauvaperheille täysimetukseen pyrkiessä tulee ja miten niistä puhutaan.

Imetysviikon tapahtuma

Maailman imetysviikon teemana oli vuonna 2006 "Kansainvälinen äidinmaidonkorvikkeiden markkinointikoodi 25 vuotta". Suomessa viikon teemaksi valittiin "Suojele imetystä", mikä on Maailman terveysjärjestö WHO:n korvikekoodinkin tarkoitus.

Imetysviikkoa käytettiin Imetyksen tuki ry:n tunnetuksi tekemiseen ja profiilin nostamiseen järjestämällä oma seminaari ja ensimmäinen Vauvojen vaalitentti vuoden 2007 eduskuntavaaleja silmälläpitäen.

Imetyksen tuki ry järjesti seminaarin 19.10. omalla (ei projektin) rahoituksella työntekijän työaikaan lukuun ottamatta. Yhteistyökumppaneita olivat ammattikorkeakoulu Arcada (joka tarjosi tilat), HYKS Naisten-klinikka/Vauvamyönteisyystyöryhmä (nimensä), Uudenmaan läänin kätilöyhdistys (talkooapua) ja Suomen kätilöliitto (taloudellista tukea).

Vauvojen vaalitentissä kansanedustajaehdokkaat saivat kertoa puolueidensa vauvapolitiisesta ohjelmasta, jota yhdelläkään puolueella ei sellaisenaan ollut. Tentattavat olivat valmistautuneet lupaamaan äitiyspäivärahan korotuksia ja parempia lastenhoitojärjestelyitä. Kun tentin keskeytti imetystukipuhelu, jonka soitti kaksiviikkoisen vauvan äiti. Häntä oli kielletty soittamasta synnytyssairaalaan eikä neuvola ollut osannut auttaa. Ensimmäinen ehdokkaan neuvo äidille oli: "*Olisiko sinulla imettävää sisarta tai ystävää, jonka puoleen voisit kääntyä?*" Ammattimaisen avun puute, STM:n selvityksen 22:2005 tieto neuvoloiden imetysosaamisesta ja Suomen

imetyslukujen taustat tulivat läsnä olleille ehdokkaille käsin kosketeltavan konkreettisiksi! Asiaan luvattiin vaikuttaa tulevalla vaalikaudella.

Tulevaisuus ja rahoitus

Havaittuja haasteita kohti astuttiin konkreettisesti heti toukokuussa, kun projekti ja yhdistyksen rahoitustyöryhmä laativat projektiavustushakemuksen Raha-automaattiyhdistykselle. Suunniteltu uusi projekti käsittää nykyisen Maanlaajuisen maitopiirin toiminnot, mutta lisäksi se kiinnittää erityistä huomiota puheluiden jatko-ohjaustahon puuttumiseen Suomesta sekä vapaaehtoisten jaksamiseen. Erityisesti puheluanalyysissä löytyneet vaikeat puhelut pitäisi pystyä ohjaamaan ammattilaiselle, joka kantaisi imetysohjaajakoulutetun hoitovastuun perheen asuinpaikasta riippumatta. Uusi projekti alkoi nimellä "Imetyksen kuulinja – tukea perheille, tietoa päättäjille" maaliskuussa 2007.

Ilmainen uutinen on yhteistyökumppanien löytyminen muista järjestöistä: tulevia projekteja ovat lähteneet tukemaan Mielenterveyden keskusliitto ja Sexpo säätio.

Syksyn aikana yhdistys pyrki tiedottamaan vastasynnyttäneiden, imetyshalukkaiden äitien hädästä ja Imetystukipuhelimesta päättäjille. Olemme keskustelleet Raha-automaattiyhdistyksen kanssa toiminnan tulevaisuudesta.

Vuoden aikana kirkastui näkemys, että yhdistyksen täytyy vaikuttaa päättäjiin yleisen tilanteen muuttamiseksi: tilanne, jossa hyvää, tietoon perustuvaa ohjausta ja tukea imetykseen saa terveydenhuollosta vain sattumalta, ei ole hyväksyttävä. Yhteiskunnallinen aktiivisuus on yhdistykselle on aivan yhtä tärkeää kuin ylläpitää perheille tietoa ja tukea jakavia palveluita. Puhelinpäivystäjät eivät voi jatkuvasti toimia tehtävissä, jotka kuuluisivat ammattilaisille, ja sen vaatiminen heiltä on turhauttavaa ja väsyttävää.

Imetyksen tuki ry:lle myönnettiin STM:n Terveiden edistämisen määrärahoista 30.000 euroa Imetyksen turvaverkko ja tietopaketti -hankkeeseen vuodelle 2007. Tässä projektissa toteutetaan imetysohjauspalvelut odottajille ja kehitetään yhdistyksen järjestämää koulutusta.

Kahden eri lähteestä rahoitetun projektin hallinnointi ja johtaminen vapaaehtoisvoimin ilman yhdistyksen perustoimintaa turvaavaa rahoitusta on raskasta. Vapaaehtoiset hallituksen jäsenet ovat yllättäen joutuneet haasteisiin, joihin heillä ei välttämättä ole ammatillista kokemusta eikä koulutuksen tuomaa osaamista. Samoin työntekijöiden pitää jatkuvasti olla tarkkana rajasta: mitä kuuluu projektin tehtäviin, mille tehtäville pitäisi löytyä vapaaehtoinen tekijä.

Lähteet

STM 22:2005

Äitiys- ja lastenneuvolatyö Suomessa, Selvityksiä 2005:22. Sosiaali - ja terveysministeriö. Selvitys löytyy sähköisenä osoitteesta <http://www.stm.fi/Resource.phx/publishing/store/2006/01/pr1135677343496/passthru.pdf>

Imetyksen tuki ry 2006

"Tästäkö voin kysyä?" Imetystukipuhelin 041 528 5582
Maanlaajuinen maitopiiri – Imetystukipuhelin kaikkien ulottuville. Vuosiraportti 2005. Julkaisu löytyy sähköisenä osoitteesta <http://www.imetys.fi/itu/RAYraportti2006.pdf>

Liitteet

Liite 1 Imetystukipuhelimen käyntikortti

Liite 2 Projektissa tuotetut aineistot. Ne löytyvät myös Internetistä osoitteesta <http://www.imetys.fi/itu/tietoa.php>

Liite 3 Loppi, Karla "Me vastaamme, meilläkö vastuu?" Imetystukipuhelimen vapaaehtoiset.